

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 43 0 Rs 113133 16 Rev
Sarajevo, 25.08.2016. godine.

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija: Radenka Blagojevića, kao predsjednika vijeća, Azre Filipović i Amire Rizvić, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice K. B. iz Z..., koju zastupa punomoćnik H. Z., advokat iz V..., protiv tuženog J.P. „G...“ d.o.o. Z, koga zastupa punomoćnik B. N. advokat iz Z..., radi zaštite od diskriminacije, ostvarivanja prava iz radnog odnosa i naknade štete, v.s. 10.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Zenici broj 43 0 Rs 113133 16 Rsž od 11.04.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 25.08.2016. godine, donio je sljedeću:

P R E S U D U

Revizija se odbija.

Odbijaju se zahtjevi parničnih stranaka za naknadu troškova revizijskog postupka, tužiteljice u iznosu od 631,80 KM, a tuženog u iznosu od 421,20 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Zenici broj 43 0 Rs 113133 14 Rs od 22.01.2016. godine, stavom prvim izreke, utvrđeno je da je tuženi diskriminirao tužiteljicu odnosno povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje te pravo na rad na način što sa tužiteljicom nije produžio ugovor o radu na određeno vrijeme za radno mjesto „pravnik za zastupanje“ nego je izvršio odjavu sa PIO sa danom 19.07.2014.godine dok je tužiteljica bila na trudničkom bolovanju, dok je istovremeno drugim zaposlenicama, koje nisu bile na trudničkom bolovanju, produžio ugovore o radu i to zaposlenici B. N. u trajanju od 6 mjeseci počev od 25.03.2014.godine, zaključivši Ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 4028/14 od 24.03.2014.godine za radno mjesto „pravnik za zastupanje“, zaposlenici F. E. u trajanju od 22.07.2014.godine do 01.01.2015.godine zaključivši Ugovor o radu na određeno vrijeme broj: 9613/14 od 22.07.2014.godine za radno mjesto „pravnik za zastupanje“, zaposlenici M. A. u trajanju od 12 mjeseci počev od 01.04.2014.godine, zaključivši Ugovor o radu radi obavljanja pripravničkog staža broj: 4388/14 od 01.04.2014.godine.

Stavom drugim izreke, naloženo je tuženom da tužiteljici uspostavi radni odnos na određeno vrijeme na radno mjesto „pravnik za zastupanje“ te da joj osigura sva prava iz radnog odnosa počev od 21.07.2014.godine do 15.10.2015.godine.

Stavom trećim izreke, obavezan je tuženi da tužiteljici na ime naknade nematerijalne štete koja se ogleda u pretrpljenim duševnim bolovima zbog povrede prava i sloboda ličnosti, tj. prava na jednako postupanje i prava na rad isplati iznos od 2.000,00 KM, sa zakonskim zateznom kamatom počev od dana 09.10.2014.godine kao dana podnošenja tužbe do dana isplate.

Stavom četvrtim, obavezan je tuženi da tužiteljici na ime troškova postupka isplati iznos od 1.001,92 KM.

Stavom petim izreke odbijen je dio tužbenog zahtjeva kojim tužiteljica traži da se tuženom naloži je vrati na posao na radno mjesto „pravnik za zastupanje“, te da se naloži tuženom da preduzme neophodne zakonom predviđene korake i radnje s ciljem da se prestane sa daljim kršenjem prava tužiteljice na jednako postupanje i prava na rad, da prestane sa obavljanjem svih radnji uznemiravanja tužiteljice na radnom mjestu koje imaju ponižavajući efekat na tužiteljicu, a čija je svrha ili posljedica degradacija radnih uslova ili profesionalnog statusa tužiteljice“, te da o svom trošku objavi prvostepenu presudu u štampanim i elektronskim medijima“. Odbijena je tužiteljica sa tužbenim zahtjevom za isplatom iznosa od 8.000,00 KM na ime nematerijalne štete sa kamatom po stopi utvrđenoj Zakonom o visini stope zatezne kamate, kao i sa zahtjevom za naknadu troškova parničnog postupka preko dosuđenog iznosa”.

Stavom šestim izreke odbijen je zahtjev tuženog za naknadom troškova postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Zenici broj 43 0 Rs 113133 16 Rsž od 11.04.2016. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena. Tužiteljica je odbijena sa zahtjevom za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, tužbeni zahtjev odbije u cijelosti, ili pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje. Potražuje troškove revizionog postupka u iznosu od 421,20 KM.

Tužiteljica je podnijela odgovor na reviziju, s prijedlogom da se odbaci kao nedopuštena, odnosno ista odbije kao neosnovana, a tuženi obaveže da joj naknadi troškove sastava odgovora na reviziju u iznosu od 631,80 KM.

Ispitujući pobijanu presudu u okvirima razloga revizije i člana 241. Zakona o parničnom postupku („Službene novine FBiH“ broj: 53/03, 73/05 i 19/06 u daljem tekstu ZPP)¹ ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je tužbeni zahtjev usmjeren na utvrđenje da je tuženi diskriminirao tužiteljicu na način da je povrijedio njeno pravo na jednako postupanje prilikom zapošljavanja s obzirom da joj nije produžio ugovor o radu na mjestu „pravnik za zastupanje“ zato što je bila trudna, dok je istovremeno sa ostalim zaposlenicima produžio takve ugovore, kao i zahtjev za uspostavu radnog pravnog odnosa na određeno vrijeme i naknadu nematerijalne štete zbog pretrpljenih duševnih bolova, zbog povrede prava i slobode ličnosti koji se ogleda u pravu na jednako postupanje u pogledu zasnivanja radnog odnosa.

Iz činjeničnog utvrđenja nižestepениh sudova, za koja je vezan revizijski sud, proizilazi da je tužiteljica bila zaposlenik tuženog na poslovima „pravnik za zastupanje“, da je u tom pravcu više puta imala zaključen ugovor sa tuženim na određeno vrijeme, da je zadnji ugovor o radu na određeno vrijeme u trajanju od 6 mjeseci zaključen 20.01.2014. godine sa početkom rada od 20.01.2014. godine, da je tužiteljica 01.07.2014. godine otvorila bolovanje radi čuvanja trudnoće o čemu je obavijestila tuženog i dostavila mu doznake, da je tuženi odjavio tužiteljicu sa PIO sa danom 19.07.2014. godine i obavijestio o prestanku radnog odnosa, a da je ostalim zaposlenicima koji su bili na radnom mjestu zastupanja produžio ugovore o radu, odnosno zaključio nove ugovore u trajanju od 6 mjeseci, odnosno 12 mjeseci, ovisno od zaposlenika budući da u spornom periodu nije došlo do smanjenja posla kod tuženog, već naprotiv do povećanja, zbog čega je i dalje produžavao ugovore o radu na radnom mjestu „pravnik za zastupanje“.

---

¹ Sl. novine FBiH br. 53/03, 73/05 i 19/06

Osnovom tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su izrazili pravni stav o osnovanosti tužbenog zahtjeva zaključujući da se tuženi diskriminatorски ponašao prema tužiteljici u odnosu na ostale zaposlenike (odbijajući da sa njom obnovi ugovor o radu iz razloga što je bila trudna), pa su pozivajući se na Zakon o zabrani diskriminacije², odredbe člana 2. stav 2., te odredbe člana 3. i člana 5. Zakona o radu³, kao i člana 200 Zakona o obligacionim odnosima (ZOO)⁴ udovoljili tužbenom zahtjevu na način bliže naveden u izreci prvostepene presude i o tome se drugostepeni sud kroz obrazloženje svoje presude detaljno izjasnio, dao jasne i pravilne razloge koje u cijelosti prihvata i ovaj sud.

Neosnovano se revizija poziva na povrede odredaba parničnog postupka kroz navode da sud nije cijenio odredbe ugovora o radu zaključenog sa tužiteljicom 20.01.2014. godine, te da je povrijeđena i odredba člana 207. stav 1. ZPP, u „slučaju T. A....“, što je drugostepeni sud tretirao kao „novu činjenicu i novi dokaz“.

Drugostepeni sud je rješavajući o žalbi tužene u smislu čl. 231. ZPP-a, ocijenio žalbene navode koji su bili od odlučnog značaja, pa i istaknuti prigovore koji se odnosi povredu člana 8. u vezi ocjene dokaza-ugovora o radu zaključenog sa tužiteljicom 20.01.2014. godine, zaključujući da je prvostepeni sud izvedene dokaze cijenio savjesno i brižljivo u skladu sa članom 8. ZPP.

Povodom prigovora u „slučaju T. A.“, a u vezi različitog postupanja u odnosu na tužiteljicu, drugostepeni sud se detaljno izjasnio na strani 3. pasus 3. obrazloženja svoje presude zaključujući da se radi o novoj činjenici, odnosno dokazu pa ne stoji ni prigovor povrede odredbe člana 207. stav 1. ZPP.

Drugostepeni sud je uvjerenje o neosnovanosti žalbenih navoda opravdao valjanim razlozima koje prihvata i ovaj sud, pa pred drugostepenim sudom nije došlo do povrede odredaba parničnog postupka.

Nije ostvaren ni revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava.

Zakonom o zabrani diskriminacije, diskriminacija je definisana kao svako različito postupanje uključujući svako isključivanje, ili davanje prednosti utemeljeno na stvarnim ili pretpostavljenim osnovama prema bilo kojem licu ili grupi lica na osnovu njihove rase, boje kože, jezika, vjere, etničke pripadnosti, nacionalnog ili socijalnog porijekala, veze sa nacionalnom manjinom, političkog ili drugog uvjerenja, imovnog stanja, članstva u sindikatu ili drugom udruženju, obrazovanja, društvenog položaja i pola, polnog izražavanja ili orijentacije, kao i svaka druga okolnost koja ima za svrhu ili posljedicu da bilo kojem licu onemogućiti ili ugrožava priznavanje, ili ostvarivanje na ravnopravnoj osnovi prava i sloboda u svim oblastima javnog života (član 2. stav 1.)

Prema odredbi člana 15. stav 1. Zakona o zabrani diskriminacije „u slučajevima kada lice, ili grupa lica navode činjenice u postupku iz člana 12. ovog zakona (posebne tužbe za zaštitu od diskriminacije), potkrepljujući navode o tome da je zabrana diskriminacije prekršena, navodni prekršilac dužan je da dokaže da nije prekršio princip jednakog postupanja, ili zabrane diskriminacije u predmetu rasprave“. Dakle, teret dokazivanja da nije došlo do diskriminacije leži na eventualnom počinitelju, tj. tuženom koji je dužan da dokaže izvjesnost svojih navoda da nije došlo do diskriminacije, odnosno da njegovo postupanje ne predstavlja diskriminatorски odnos, dok je tužitelj-osoba koja je diskriminisana dužna dokazati pretežno vjerovatnošću svojih tvrdnji, odnosno činjenice na osnovu kojih se može pretpostaviti postojanje diskriminacije.

² Službeni glasnik BiH br. 59/09

³ Sl. novine Federacije BiH br. 43/99, 32/00 I 29/03

⁴ Sl. list SFRJ br 29/78, Sl.list RBiH br. 2/92, 13/93, 13/94, Sl.novine FBiH br. 29/03, 42/11

U konkretnom, tužiteljica kao žrtva diskriminacije bila je u obavezi da uvjeri sud da je tuženi izvršio radnju zbog koje je protiv njega podnesena tužba, odnosno da učini vjerovatnim da obavijest o prestanku radnog odnosa i odluka tuženog da sa tužiteljicom ne zaključi novi ugovor o radu, kao i sa ostalim zaposlenicima na radnom mjestu „pravnik za zastupanje“ predstavlja akt diskriminacije.

Polazeći od činjeničnog utvrđenja da je u vrijeme prestanka radnog odnosa tužiteljici (istekom ugovora o radu) tuženi u istom periodu sa ostalim zaposlenicima, na radnom mjestu-„pravnik na zastupanju“, ponovo zaključio ugovore, a sa tužiteljicom ne, takvim postupanjem tužiteljica je dovedena u nepovoljniji položaj u odnosu na drugu grupu lica koja su se nalazila u istoj situaciji u kojoj i tužiteljica. Ovo, jer je u tom periodu tužiteljica bila trudna (a što je bilo poznato tuženom), pa cijeneći da su svi ostali kandidati zasnovali radni odnos ponovo na određeno vrijeme predstavlja bitan segment dokazivanja različitog postupanja upravo iz razloga situacije tužiteljice, tj. da je bila trudna. Naime, u vrijeme isteka ugovora o radu tužiteljice, te okolnosti da su u tom periodu ponovo zaključeni ugovori o radu sa ostalim zaposlenicima na istim poslovima-zastupanja ukazuje da nije došlo da smanjenja posla na mjestima „pravnika za zastupanje“ (nego je povećan), a tuženi nije dokazao suprotno, to je tužiteljica dokazala vjerovatnost da je u konkretnom odbijen zahtjev za produženje njenog radnog odnosa upravo iz razloga što je bila trudna (teret dokazivanja je bio na njemu), a što predstavlja diskriminatorski odnos prema tužiteljici.

Sud je ocijenio i ostale revizijske prigovore, ali pošto nisu od odlučnog značaja (član 231. u vezi sa članom 253. ZPP-a) za donošenje drugačije odluke u ovoj pravnoj stvari nije ih posebno obrazlagao, a nije ocijenio navode koji se odnose na činjenična utvrđenja u vezi zaključenja novih ugovora sa ostalim zaposlenicima tuženog, jer se iz tih razloga revizija ne može izjavljivati (čl 240. st. 2. ZPP).

Kako se nisu ostvarili razlozi zbog kojih je revizija izjavljena, a niti je učinjena povreda odredaba parničnog postupka, na koju ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, to je revizija na osnovu odredbe iz člana 248. ZPP odbijena kao neosnovana.

Primjenom odredbe člana 397. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava revizije jer nije uspio u revizionom postupku, a primjenom odredbe člana 387. stav 1. ZPP odbijen je zahtjev tužiteljice za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju, jer po ocjeni suda ti troškovi nisu bili potrebni za vođenje parnice.

Predsjednik vijeća
Radenko Blagojević,s.r.